

PREDMET OCHRANY NÁRODNÉHO PARKU

Predmetom ochrany národného parku sú:

Prirodzené procesy a prirodzený vývoj prírodných lesných spoločenstiev nachádzajúcich sa na území národného parku v zóne A a v zóne B.

Biotopy európskeho významu: Ls 1.3 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy (* 91E0), Ls 1.4 Horské jelšové lužné lesy (* 91E0), Ls 4 Lipovo-javorové sutinové lesy (* 9180), Ls 7.1 Rašeliniskové brezové lesiky (* 91D0), Ra 5 Vápnité slatiny s maricou pílkatou a druhmi zväzu *Caricion davallianae* (* 7210), Pr 3 Penovcové prameniská (* 7220), Sk 6 Nespevnené karbonátové skalné sutiny v montánnom až kolínnom stupni (* 8160), Sl 2 Karpatské travertínové slaniská (* 1340), Pi 5 Pionierske porasty zväzu *Alyso-Sedion albi* na plytkých karbonátových a bázičných substrátoch (* 6110), Tr 1.1 Suchomilné travinno-bylinné a krovínové porasty na vápnom substráte s významným výskytom druhov čeľade *Orchidaceae* (* 6210), Tr 8 Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte (* 6230), Kr 10 Kosodrevina (* 4070), Al 1 Alpínske travinno-bylinné porasty na silikátovom podklade (6150), Al 2 Alpínske snehové výležíská na silikátovom podklade (6150), Al 3 Alpínske a subalpínske vápnomilné travinno-bylinné porasty (6170), Al 5 Vysokobylinné spoločenstvá alpínskeho stupňa (6430), Al 9 Vresoviská a spoločenstvá kríčkov v subalpínskom a alpínskom stupni (4060), Br 4 Horské vodné toky a ich drevinová vegetácia s vrbou sivou (*Salix eleagnos*) (3240), Br 6 Brehové porasty deväťsilov (6430), Kr 2 Porasty borievky obyčajnej (5130), Kr 4 Spoločenstvá subalpínskych krovín (4080), Lk 1 Nížinné a podhorské kosné lúky (6510), Lk 2 Horské kosné lúky (6520), Lk 4 Bezkolencové lúky (6410), Lk 5 Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach (6430), Ls 5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (9130), Ls 5.2 Kyslomilné bukové lesy (9110), Ls 5.3 Javorovo-bukové horské lesy (9140), Ls 5.4 Vápnomilné bukové lesy (9150), Ls 6.2 Reliktné vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy (91Q0), Ls 9.1 Smrekové lesy čučoriedkové (9410), Ls 9.2 Smrekové lesy vysokobylinné (9410), Ra 3 Prechodné rašeliniská a trasoviská (7140), Ra 6 Slatiny s vysokým obsahom báz (7230), Sk 1 Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8210), Sk 2 Silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8220), Sk 3 Silikátové sutiny v montánnom až alpínskom stupni (8110), Sk 4 Karbonátové sutiny v montánnom až alpínskom stupni (8120), Sk 8 Nesprístupnené jaskynné útvary (8310), Tr 1 Suchomilné travinno-bylinné a krovínové porasty na vápnom substráte (6210), Tr 5 Suché a dealpínske travinno-bylinné porasty (6190), Vo 2 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu *Magnopotamion* alebo *Hydrocharion* (3150), Vo 3 Prirodzené dystrofné stojaté vody (3160), Vo 5 Oligotrofné až mezotrofné vody s bentickou vegetáciou chár (3140).

Biotopy národného významu: Pr 1 Prameniská horského a subalpínskeho stupňa na nevápencových horninách, Al 6 Vysokosteblové spoločenstvá horských nív na silikátovom podklade, Al 7 Vysokosteblové spoločenstvá vlhkých skalnatých žľabov na karbonátovom podklade, Al 8 Horské vysokosteblové spoločenstvá na suchších a teplejších svahoch, Kr 8

Vřbové kroviny stojatých vřd, Kr 9 Vřbové kroviny na zaplavovaných brehoch vřd, Ls 3.51 Sucho- a kyslomilné dubové lesy, Ls 6.1 Kyslomilné borovicové a dubovo-borovicové lesy, Ls 8.0 Jedľové a jedľovo-smrekové lesy.

Biotope druhov rastlín európskeho významu: kyjanôčka zelená (*Buxbaumia viridis*), priblica tuhá moravská (*Aconitum firmum* subsp. *moravicum*), * zvonček hrubokoreňový (*Campanula serrata*), črievičník papučkový (*Cypripedium calceolus*), * klinček lesklý (*Dianthus nitidus*), * poniklec slovenský (*Pulsatilla slavica*), vrchovka karpatská (*Tozzia carpathica*).

Biotope druhov rastlín národného významu: vstavač obyčajný (*Anacamptis morio* (syn. *Orchis morio*)), marinka Neilreichova (*Asperula neilreichii*), kozinec ľadový (*Astragalus frigidus* subsp. *frigidus*), ostrica Davallova (*Carex davalliana*), zemežľč pobrežná slatinná (*Centaurium littorale* subsp. *compressum* (syn. *C. littorale* subsp. *uliginosum*)), drchnička najmenšia (*Anagallis minima* (syn. *Centunculus minimus*)), nátržnica močiarna (*Comarum palustre*), koralica lesná (*Corallorhiza trifida*), vstavačovec Fuchsov pravý (*Dactylorhiza fuchsii* subsp. *fuchsii*), vstavačovec Fuchsov Soóov (*Dactylorhiza fuchsii* subsp. *sooana*), vstavačovec laponský (*Dactylorhiza lapponica*), vstavačovec májový pravý (*Dactylorhiza majalis* subsp. *majalis*), vstavačovec bazový (*Dactylorhiza sambucina*), stračia nôžka tatranská (*Delphinium oxysepalum*), sklenobyl' bezlistá (*Epipogium aphyllum*), praslička pestrá (*Equisetum variegatum*), očianka stopkatá (*Euphrasia stipitata*), vachta trojlistá (*Menyanthes trifoliata*), kurička vápencová (*Cherleria langii* (syn. *Minuartia langii*)), hadivka obyčajná (*Ophioglossum vulgatum*), všivec lesný pravý (*Pedicularis sylvatica* subsp. *sylvatica*), lomikameň sivý (*Saxifraga caesia*), lomikameň trváci (*Saxifraga wahlenbergii*), šašina hrdzavá (*Schoenus ferrugineus*), skalnica karpatská veľkolistá (*Sempervivum carpathicum* subsp. *heterophyllum* (syn. *S. montanum* subsp. *heterophyllum*)), jarabina Margittaiova (*Sorbus margittaiana*), páperec nízky (*Trichophorum pumilum*), barička prímorská (*Triglochin maritima*), žltohlav najvyšší (*Trollius altissimus*), bublinatka menšia (*Utricularia minor*), prilbovka biela (*Cephalanthera damasonium*), prilbovka dlholistá (*Cephalanthera longifolia*), prilbovka červená (*Cephalanthera rubra*), marica pílkatá (*Cladium mariscus*), škarda sibírska (*Crepis sibirica*), vstavačovec strmolistý neskorý (*Dactylorhiza incarnata* subsp. *pulchella*), vstavačovec (vemeniček) zelený (*Dactylorhiza viridis* (syn. *Coeloglossum viride*)), lykovec voňavý (*Daphne cneorum*), rosička anglická (*Drosera anglica*), rosička okrúhlolistá (*Drosera rotundifolia*), krušík močiarny (*Epipactis palustris*), mečík strechovitý (*Gladiolus imbricatus*), smrečinovec plazivý (*Goodyera repens*), päťprstnica obyčajná (*Gymnadenia conopsea*), päťprstnica hustokvetá (*Gymnadenia densiflora*), päťprstnica voňavá (*Gymnadenia odoratissima*), trčuľa jednohl'uzá (*Herminium monorchis*), ľalia cibul'konosná pravá (*Lilium bulbiferum* var. *bulbiferum*), trčníček jednolistý (*Malaxis monophyllos* (syn. *Microstylis monophyllos*)), vstavač počerný letný (*Neotinea ustulata* subsp. *aestivalis* (syn. *Orchis ustulata* subsp. *aestivalis*)), hmyzovník muchovitý (*Ophrys insectifera*), vstavač mužský poznačený (*Orchis mascula* subsp. *speciosa* (syn. *O. m.* subsp. *signifera*)), vstavač vojenský (*Orchis militaris*), vstavač bledý (*Orchis pallens*), tučnica obyčajná (*Pinguicula vulgaris*), prvosenka pomúčená pravá (*Primula farinosa* subsp. *farinosa*), bieloprst belavý (*Pseudorchis albida*), ľanček ľanovitý (*Radiola linoides*), lomikameň okrúhlolistý pravý (*Saxifraga rotundifolia* subsp. *rotundifolia*), rebrovka rôznolistá (*Struthiopteris spicant* (syn. *Blechnum spicant*)), tis obyčajný (*Taxus baccata*), kľukva močiarna (*Vaccinium oxycoccus* (syn. *Oxycoccus*

palustris)), náramkovka cisárska (*Catathelasma imperiale*), zubček severský (*Climacodon septentrionalis*), jamkatec pľúcny (*Lobaria pulmonaria*).

Biotopy druhov živočíchov európskeho významu: pimprlík mokradňový (mokradňný) (*Vertigo* (= *Vertilla*) *angustior*), pimprlík močiarny (*Vertigo geyeri*), korýtko riečne (*Unio crassus*), * fuzáč alpský (*Rosalina alpina*), * fuzáč karpatský (*Pseudogaurina excellens*), bystruška potočná (*Carabus variolosus*), plocháč červený (*Cucujus cinnaberinus*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), * pralesník oranžovošitý (*Phryganophilus ruficollis*), drevník ryhovaný (*Rhysodes sulcatus*), boros Schneiderov (*Boros schneideri*), jasoň chochlačkový (*Parnassius mnemosyne*), * spriadač kostihojový (*Euplagia* (= *Callimorpha*) *quadripunctata*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), mlok karpatský (*Lissotriton* (= *Triturus*) *montandoni*), mlok hrebenatý (veľký) (*Triturus cristatus*), ropucha zelená (*Bufotes* (= *Bufo*) *viridis*), rosnička zelená (*Hyla arborea*), užovka hladká (*Coronella austriaca*), užovka stromová (*Zamenis longissimus* (*Elaphe longissima*)), užovka fľukaná (*Natrix tessellata*), hlaváč bielooplutvý (*Cottus gobio*), podkovár veľký/podkovár štíhlokridly (*Rhinolophus ferrumequinum*), podkovár malý/podkovár krpátý (*Rhinolophus hipposideros*), netopier Bechsteinov/netopier veľkouchý (*Myotis bechsteini*), netopier veľký/netopier obyčajný (*Myotis myotis*), uchaňa čierna/netopier čierny (*Barbastella barbastellus*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), * vlk dravý (*Canis lupus*), vydra riečna (*Lutra lutra*), * medveď hnedý (*Ursus arctos*).

Biotopy druhov živočíchov národného významu: bystruška zlatá (*Carabus auronitens escheri*), bystruška (*Carabus irregularis moutandoni*), bystruška (*Carabus arcensis eremita*), bystruška (*Carabus montivagus blandus*), bystruška medená (*Carabus cancellatus*), krasoň jedľový (*Eurythyrea austriaca*), krasoň lesklý (*Dicerca aenea*), májka fialová (*Meloe violaceus*), májka obyčajná (*Meloe proscarabeus*), rak riečny (*Astacus astacus*), mlok horský (*Ichthyosaura* (= *Triturus*) *alpestris*), mlok bodkovaný (*Lissotriton* (= *Triturus*) *vulgaris*), salamandra škvrnitá (*Salamandra salamandra*), slepúch lámavý (*Anguis fragilis*), užovka obojková/užovka obyčajná (*Natrix natrix*), vretenica severná/vretenica obyčajná (*Vipera berus*), jašterica živorodá (horský poddruh) (*Zootoca* (*Lacerta*) *vivipara vivipara*).

Druhy vtákov: pôtik kapcavý (*Aegolius funereus*), výr skalný (*Bubo bubo*), kuvičok vrabčí (*Glaucidium passerinum*), sova dlhochvostá (*Strix uralensis*), orol skalný (*Aquila chrysaetos*), sokol sťahovavý (*Falco peregrinus*), včelár lesný (*Pernis apivorus*), rybárik riečny (*Alcedo atthis*), bocian čierny (*Ciconia nigra*), chrapkáč poľný (*Crex crex*), d'ateľ bielochrbtý (*Dendrocopos leucotos*), d'ateľ hnedkavý (*Dendrocopos syriacus*), tesár čierny (*Dryocopus martius*), d'ubník trojprstý (*Picoides tridactylus*), žlna sivá (*Picus canus*), muchárik bieločrký (*Ficedula albicollis*), muchárik malý (*Ficedula parva*), strakoš obyčajný (*Lanius collurio*), hlucháň hôrny (*Tetrao urogallus*), jariabok hôrny (*Tetrastes* (*Bonasia*) *bonasia*), tetrov hoľniak (*Lyrurus* (*Tetrao*) *tetrix*), lelek lesný (*Caprimulgus europaeus*), kalužiačik malý (*Actitis* (*Tringa*) *hypoleucos*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), krutohlav hnedý (*Jynx torquilla*), strakoš veľký (*Lanius excubitor*), muchár sivý (*Muscicapa striata*), žltouchvost hôrny (*Phoenicurus phoenicurus*), sluka hôrna (*Scolopax rusticola*), cíbik chochlatý (*Vanellus vanellus*), dudok chochlatý (*Upupa epops*), lastovička skalná (*Ptyonoprogne* (*Hirundo*) *rupestris*).

Abiotické javy: Formy svahovej modelácie, erózie, zvetrávania, štruktúrne a tektonické formy reliéfu [skalná ihla (napr. Veľká Sokolia veža, Tiesňavy), skalná veža (napr. Veľký Rozsutec, Tiesňavy – Mních, Ťava, Organ, Pilier, Oltár, Malé Nocľahy), skalné defilé (napr. Dolné diery a Horné diery, Kremenná dolina), skalné mesto (napr. Veľký Rozsutec, Kremenná dolina, Tiesňavy), bralo (napr. Tesné, Ostré, Biele skaly, Malý Rozsutec, Veľký Rozsutec, Tiesňavy, Boboty, Sokolie, Obšivanka, Prípor, Bránica, Stratenec, Suchý, Sokolec, Bielske skaly, Bralo), skalný previs (napr. Veľký Rozsutec, Tiesňavy), skalná stena (napr. Veľký Rozsutec – komín, západna stena, Tiesňavy), krajinársky významný hrebeň (napr. Stoh – Suchý vrch, Veľký Rozsutec), suťový prúd (napr. pod Starým hradom, Hradská dolina, Úplaz), osypy (napr. Veľký Rozsutec, Malý Rozsutec, Kremenná dolina), rozsadlina (napr. Sokolec, Šútovská dolina), zosuvy (napr. Šútovo, Chlebské kotly, Steny, Hromové), blokovisko (napr. Veľký Kriváň), faceta]; Fluviálny reliéf [meander a prielomová dolina (Strečnianske meandre Váhu, Kľačiansky meander), sihoť (ostrovy na rieke Váh), náplavové kužele (Turčianska kotlina), riečne terasy (rieka Váh, Varínka, Zázrivka, Orava)]; Krasový a fluviokrasový reliéf [rokliny (Dolné diery, Horné diery, Tesná rizňa, Tesné, Obšivanka, Šípková, Dolinka, Lipnerova rizňa, Kraviarska rizňa), tiesňavy (Tiesňavy, Šútovská dolina), krútnavové hrnce (Dolné Diery, Horné Diery, Tesná Rizňa, Tesné, Šípková, Dolinka), závrty (Medzirozsutce, Veľká Lučivná, Párnické lúky, Stoh), škrapy, jaskyne (Suchý, Rozsutec, Vrátna dolina) travertínová, penovcová kopa, suk, terasa (Močiar)]; Niválny reliéf [lavinové ryhy (Stoh, Veľký Kriváň), nivačný kotol (Stoh)]; Glaciálny reliéf [karom podobné pseudoglaciálne javy (Veľký Rozsutec, Chleb), thufury, girlandové (SZ svah Chleb, Bublen) a polygonálne pôdy]; Stratigrafické a paleontologické lokality [výskyt fosilnej fauny a flóry (dolina Sokol, Zázrivá, Belá, Veľký Rozsutec, Šútovska epigenéza)]; Štruktúrno-tektonické javy [prejavy násunových plôch tektonických jednotiek – chočský a križňanský príkrov (napr. Veľký Rozsutec), prejavy zlomových štruktúr (napr. poruchová línia medzi Veľkým Rozsutcom a Malým Rozsutcom)]; Hydrologické formy reliéfu [pramene, minerálne pramene (Močiar), prameniská, vyvieračky (Vrátna, Kraviarske, dolina Kúr, Hoskora, Belá, Mojžišove pramene), ponory, trvalé a občasné vodopády (Šútovský vodopád, Padacia, vodopády Hlbokého potoka – Jánošíkove diery, Tesná rizňa, Lipnerova rizňa), ľadopád (Bystrička), zosuvné jazero v lokalite Chlebské kotly, travertínové jazero (Močiar)]; Biogénne formy reliéfu [rašelinisko (Goľove mláky, Hrabinka, Bôrická mláka, Uholníky, pod Chlebom, rozstrúsene na lúkach medzi Sučanmi a Šútovom)]; Antropogénne formy reliéfu [zrúcaniny hradu (Starý hrad), hradisko v lokalite Šútovska epigenéza, kameňolomy (napr. v Šútovskej doline, v doline Bystrička, Párnica – Bralo, Smoleňová, Zázrivá – Havrania a Kozinská, Terchová), agrárne terasy a valy (Terchová, Zázrivá, Belá)].

Poznámky:

Podľa § 2 ods. 2 písm. t) zákona prioritný biotop je biotop európskeho významu, ktorého ochrana má zvláštny význam vzhľadom na podiel jeho prirodzeného výskytu v Európe.

Podľa § 2 ods. 2 písm. y) zákona prioritný druh je druh európskeho významu, ktorého ochrana je nevyhnutná vzhľadom na jeho malý prirodzený areál v Európe.

Prioritný biotop a prioritný druh sú označené symbolom *.

Biotopy európskeho významu sú označené v súlade s prílohou č. 1 časť A k vyhláške Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 170/2021 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 170/2021 Z. z.“). Biotopy národného významu sú označené v súlade s prílohou č. 1 časť B k vyhláške č. 170/2021 Z. z. Druhy rastlín európskeho významu a druhy rastlín národného významu sú označené v súlade s prílohou č. 4 k vyhláške č. 170/2021 Z. z. Druhy živočíchov európskeho významu a druhy živočíchov národného významu sú označené v súlade s prílohami č. 5 a 7 k vyhláške č. 170/2021 Z. z. v znení vyhlášky č. 423/2024 Z. z.

Abiotické javy sú určené podľa Typizácie abiotických javov podľa Návrhu na prehodnotenie chránených území Slovenskej republiky (Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, Banská Bystrica, 2007).